

ת"פ 32104/01/22 - מדינת ישראל נגד שלמה טשלה,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 32104-01-22 מדינת ישראל נ' טשלה

לפני כבוד השופט אמיר טובי, שופט בכיר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם שלמה טשלה, (עצור בפיקוח)

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד טל עופר

ב"כ הנאשם: עו"ד יוסי בן אבו ממשרד עו"ד תומר בן חמו (מטעם הסנגוריה הציבורית)

הנאשם בעצמו

גזר דין

ההליך וכתב האישום

1. הנאשם הורשע, על סמך הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירות שלהלן: סחיטה בכוח, עבירה לפי סעיף 427(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); סחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין; חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 333+335(א)+(1)+(2)+29 לחוק העונשין; והחזקת אגרופן או סכין שלא כדין, עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין.

הודאת הנאשם ניתנה לאחר שכתב האישום תוקן במסגרת הסדר הטיעון, אך הצדדים לא הגיעו להסכמה עונשית ונקבע כי לעניין זה יטען כל צד את טענותיו באופן חופשי.

2. בעובדות כתב האישום המתוקן (להלן: "כתב האישום") נאמר כי במועדים הרלוונטיים לכתב האישום התגורר א', יליד 1977 (להלן: "המתלונן"), בביתו שברחוב מצפה נוף בכרמיאל (להלן: "הבית"). כ-20 שנים עובר למועדים הרלוונטיים לכתב האישום, היו המתלונן ואור כהן (להלן: "אור") בקשר זוגי, במהלכו הלוותה אור למתלונן סכום כסף בהיקף של כמה עשרות אלפי שקלים.

כחודשיים לפני המועדים הרלוונטיים לכתב האישום, נפוצה שמועה בעיר כרמיאל, לפיה המתלונן זכה

בסכום כסף גדול בהגרלת הלוטו של "מפעל הפיס". בהמשך לכך, פנתה אור לבן דודה, יצחק קסה (להלן: "יצחק"), לו הכרות מוקדמת עם הנאשם, וביקשה את עזרתו בגביית הכסף אותו הלוותה לטענתה למתלונן.

3. ביום 6.12.2021, בשעה 20:33 או בסמוך לכך, טלפן הנאשם למתלונן וביקש להיפגש עמו, הגם שאין הכרות מוקדמת בין השניים. המתלונן נענה לביקשה ומסר לנאשם את כתובת מגוריו. בשעה 21:00 או בסמוך לכך פגשו הנאשם ויצחק את המתלונן בסמוך לבית.

במהלך המפגש טענו הנאשם ויצחק בפני המתלונן כי הוא חב לאור סך של 150,000 ₪, אותם לווה ממנה בעת שהיה בן זוגה, ודרשו ממנו לשלם את הסכום האמור. המתלונן הכחיש קיומו של חוב כלשהו. אז, תקף הנאשם את המתלונן שלא כדן, בכך שהכה אותו במכת אגרוף באזור הצוואר. מיד בהמשך, איים הנאשם על המתלונן בפגיעה שלא כדן בגופו והטיל עליו אימה, בכך ששלף והחזיק מולו סכין יפנית, אותה החזיק שלא למטרה כשרה, מחוץ לתחום ביתו או חצריו. כל זאת עשה הנאשם כדי להניע את המתלונן להעביר לו את סכום הכסף שדרש.

4. בשלב זה, תפס יצחק את הנאשם והרחיקו מהמתלונן. הנאשם אמר למתלונן כי עליו "להראות נכונות" להעביר את הכסף, בכך שימסור למחרת היום סכום של 50,000 ₪, והמתלונן השיב כי אינו יודע במה מדובר. בתגובה, איים עליו הנאשם בפגיעה שלא כדן בגופו והטיל עליו אימה על מנת להניעו להעביר לו את סכום הכסף שדרש, באומרו "נחכה ונראה", והנאשם ויצחק נסעו מהמקום.

5. בהמשך לאמור לעיל, טלפן הנאשם למתלונן בימים 7.12.2021 ו-8.12.2021, אך המתלונן לא ענה לשיחות.

6. ביום 13.12.2021, סמוך לפני השעה 17:33, המתינו הנאשם ואדם נוסף שזהותו אינה ידועה למאשימה (להלן: "האחר") שהמתלונן ייצא מביתו, כשהם ישובים ברכב סמוך לבית והנאשם מצויד בחפץ קהה. בשעה 17:33 או בסמוך לכך, יצא המתלונן מהבית ונכנס לרכבו. משהבחינו בו הנאשם והאחר, נסעו מרחק קצר לכיוון הרכב ועצרו את רכבם בצמוד אליו במרכז הכביש. הנאשם יצא מהרכב ודרש מהמתלונן להיכנס לרכבו, אולם המתלונן סירב לעשות זאת.

בשלב זה, פתח הנאשם את דלת הנהג ברכב, ובעוד המתלונן ישוב ברכב, הכה אותו באמצעות החפץ הקהה בפניו מכה אחת בעוצמה, שלאחריה המשיך ותקף אותו באגרופים בראשו ובפניו. בעוד המתלונן מנסה להתגונן מפני הנאשם, הגיע האחר מצדו השני של הרכב, פתח את דלת הנוסע שליד הנהג, משך את המתלונן אל מחוץ לרכב, הפילו לרצפה ובעט בו בפלג גופו העליון. הנאשם הצטרף לאחר והם המשיכו ותקפו בצוותא חדא את המתלונן בפלג גופו העליון וגרמו לו חבלה חמורה. לאחר שהחל המתלונן לצעוק, נכנסו הנאשם והאחר לרכבם ונמלטו מהמקום.

7. המתלונן הזעיק את אשתו למקום התקיפה, ובהמשך פונה על ידה למוקד הרפואי "בטרם" בכרמיאל, שם קיבל טיפול רפואי ראשוני. לאחר שהופנה לקבלת טיפול בבית החולים, הגיע המתלונן לבית החולים בתאריך 14.12.2021.

8. כתוצאה ממעשיהם של הנאשם והאחר, נגרמו למתלונן שברים מרוסקים מרובים בעצמות הפנים בצד שמאל - שבר בקשת קומפלקס זיגומה ושבר בארובת עין שמאל; שברים בצלעות 10 ו-11 מצד ימין; חתכים בפנים ובחלל הפה, ושפשופים וחתכים במצח, ברקה הימנית ובלחי ימין שהודבקו במיון. המתלונן אושפז ביום 14.12.2021 למשך 17 ימים במרכז הרפואי לגליל מערבי בנהריה, ובמהלך אשפוזו עבר שני ניתוחים מורכבים בהרדמה כללית, אשר ארכו 4 ו-5 שעות, וכללו, בין היתר, רדוקציה של השברים בפנים תוך הכנסת פלטות וקיבוע באמצעות ברגים.

עד כאן עובדות כתב האישום.

9. לאחר הרשעתו, ובשים לב לעובדה כי במסגרת הליך המעצר השתלב הנאשם בהליך טיפולי בשירות המבחן, נעתרתי לבקשת באת כוחו והוריתי על הפנייתו לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בעניינו בטרם שמיעת הטיעונים לעונש.

תסקירי שירות המבחן

10. בתסקיר שירות המבחן מיום 7.12.2022 נאמר כי הנאשם בן 32, נשוי ואב לתינוק כבן שנתיים. משפחת מוצאו מונה זוג הורים עולים מאתיופיה ושבעה ילדים, כאשר הנאשם הינו השישי בסדר הילודה. הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות חלקית. לדבריו, במהלך לימודיו בבית הספר שולב כשחקן כדורסל במסגרת נבחרת ישראל לנוער, והכדורסל היווה חלק משמעותי מחייו ומזהותו. בעקבות משבר ביחסים בינו לבין מאמנו, הוא הפסיק לשחק והחל להיעדר מבית הספר, שאז נחשף לחברה בעייתית ואף נדקר במהלך קטטה. הנאשם התגייס לצה"ל ושירת כלוחם ביחידה קרבית, אך לאור קושי לעמוד בדרישות הצבא ולהתמודד עם חוויות שירות קשות, שוחרר בשל אי התאמה. לאחר שחרורו, עבד בעבודות מזדמנות ובהמשך פנה ללימודי הדרכת ספורט במכון וינגייט. לאחר שהוסמך, החל לעבוד כמאמן כושר תחילה בכרמיאל ובהמשך עבר לתל אביב, אך משהתקשה להתמודד עם יוקר המחיה החל לעבוד כמוביל תכולות של דירות.

לפני כשלוש שנים נישא הנאשם לאשתו. בעקבות מעצרו והסתבכותו בפלילים, תיאר הנאשם התדרדרות ביחסים הזוגיים. יחד עם זאת, לנאשם קשר משמעותי עם בנו, עמו הוא מתראה בסופי שבוע.

11. מעיון בגיליון רישומו הפלילי, עולה כי לנאשם עבירה קודמת בתחום האלימות, עליה חלה התיישנות.

12. במסגרת הליך המעצר, התרשם שירות המבחן מסיכון להישנות התנהגות פורצת גבולות בעתיד וביצוע עבירות אלימות, אשר לא יפחת ככל שהנאשם לא ישולב בהליך טיפולי. ביום 20.6.2022 הוטל על הנאשם צו פיקוח מעצרים, במסגרתו הגיע לשיחות מעקביות בשירות המבחן והשתלב בקבוצה טיפולית. הנאשם התמיד להגיע למפגשי הקבוצה, עמד בנדרש ממנו, ועם העמקת ההליך הטיפולי החל להשתתף באופן פעיל והעלה תכנים הקשורים לקשיים עמם הוא מתמודד.

13. בהתייחס לעבירות מושא ענייננו, שלל הנאשם סכסוך קודם בינו לבין המתלונן ומסר כי אינו מכיר אותו ואת אור, בעוד שיצחק הוא קרוב משפחתו. לדבריו, עובר לאירוע התקיפה פנה אליו קרוב משפחה רחוק אשר אינו מוזכר בכתב האישום, בבקשה לסייע לו להשיב כסף שנגנב ממשפחתו. הנאשם ציין כי אותו קרוב משפחה סייע רבות למשפחתו בעבר ולכן הוא חש מחויבות כלפיו והצטרף אליו מבלי לברר את אופי הסכסוך. הנאשם טען כי תקף את המתלונן במהלך המפגש ביניהם כמתואר בכתב האישום משום שהלה פנה אליו באופן מזלזל ופגע בכבודו. לדבריו, לאחר מספר ימים ביקש ממנו קרוב משפחתו להצטרף אליו בשנית על מנת לגבות את החוב מהמתלונן, תוך ששיקר לו באומרו שהגיע עמו להסכמה ביחס לאופן החזרת החוב. השניים נסעו לכרמיאל, ומשהבחינו במתלונן, עצרו את רכבם ותקפו אותו כמתואר בכתב האישום.

הנאשם שיתף כי לא העלה בדעתו שתוצאות התקיפה והפגיעה במתלונן יהיו כה חמורות, והביע חרטה עמוקה, סלידה, בושה וזעזוע ממעשיו. בנוסף הביע אמפתיה כלפי משפחתו של המתלונן, אשר נאלצה להתמודד עם הפגיעה, וגילה הבנה לטראומה הפיזית והנפשית שככל הנראה נגרמה לו. לדבריו, על אף שרוב הזמן הוא נוהג בצורה שקולה ושולט בכעסיו, הוא מודע לקיום דפוסים אלימים אצלו ולכך שהוא עלול להתפרץ ולנהוג באלימות כאשר חש שנגרם חוסר צדק וכאשר מזהה פגיעה בכבודם של בני משפחתו. לצד זאת, שיתף הנאשם במחירים האישיים ששילם בגין מעורבותו בביצוע העבירות, וביניהם האכזבה שגרם למשפחתו, התרחקותה של אשתו, התדרדרות המצב הכלכלי שלו ושל משפחתו ושליטת חירותו. הנאשם הביע רצון לבקש סליחה מהמתלונן ולקיים הליך של "צדק מאחה".

14. שירות המבחן התרשם מקיומם של דפוסים אלימים ואימפולסיביים וקושי בוויסות דחפים אצל הנאשם, אשר מחזיק בעמדות הנותנות לגיטימציה לאלימות, בעיקר במצבים בהם חש פגיעה בכבודו או בכבוד משפחתו. לצד יכולות תפקוד גבוהות בתחומי החיים השונים, גילה הנאשם קשיי הסתגלות למסגרות ונהג לנסות למצוא פתרונות מהירים לקשייו. נוכח האמור ובהתחשב באופי העבירות, תוצאותיהן ועברו הפלילי של הנאשם, העריך שירות המבחן כי קיים סיכון בינוני לחזרה להתנהגות אלימה ופורצת גבולות מצדו, אשר חומרת תוצאותיה עשויה להיות בינונית.

בבחינת גורמי הסיכוי לשיקום צוין כי ההליך הפלילי מהווה גבול מרתיע עבור הנאשם, אשר הודה בעבירות, הביע חרטה כנה וזעזוע ממעשיו ואמפתיה כלפי המתלונן. הלה שיתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן והחל בהליך התבוננות פנימי, והביע מוטיבציה להמשיך בהליך הטיפולי על מנת לרכוש כלים להתמודדות עם דפוסיו המכשילים.

15. בסיכומו של דבר, ביקש שירות המבחן לדחות את הדיון לצורך העמקת התהליך הטיפולי אותו עובר הנאשם והפנייתו להליך "צדק מאחה".

בהחלטתי מיום 19.12.2022 נעתרתי לבקשה דלעיל, והוריתי על דחיית הדיון כפי שהתבקש.

16. בתסקיר המסכם מיום 12.2.2023 נאמר כי במהלך תקופת הדחייה המשיך הנאשם להשתתף בקבוצה הטיפולית, תוך שהצליח להעמיק בהדרגה את התהליך, הפך למשתתף אקטיבי ודומיננטי יותר בקבוצה, התמיד בהגעה למפגשים ועמד בכללים. הנאשם הפגין יכולת טובה להבעה עצמית, התבוננות פנימית, הקשבה לאחר, הבעת אמפתיה ושיתוף כן, חזר וביטא צער וחרטה על הפגיעה הקשה שגרם למתלונן וגילה הבנה לדפוסיו האלימים. להתרשמות שירות המבחן, בלטה תחושת הבושה אותה חש הנאשם בגין מעשיו, והלה הביע שאיפתו לפעול לפיצוי המתלונן. נאמר כי לאחר סיום השתתפותו בקבוצה כאמור, עתיד הנאשם להשתלב בקבוצה טיפולית המשכית במהלך החודשים הקרובים.

עוד נאמר כי במהלך תקופת הדחייה פעל הנאשם לקידום הליך "צדק מאחה", אך בבדיקת היתכנות נמצא כי ההליך לא יסתייע.

17. בבואו לגבש עמדה סופית, לקח שירות המבחן בחשבון את חומרת העבירות אותן ביצע הנאשם והפגיעה שנגרמה למתלונן. מאידך, נלקחו בחשבון שיתוף הפעולה של הנאשם עם שירות המבחן והמוטיבציה אותה הביע לערוך שינוי בדפוסיו ובהתנהלותו האלימה.

על מנת שלא לקטוע את התהליך השיקומי אותו עובר הנאשם, המליץ שירות המבחן להימנע מלהטיל עליו עונש מאסר בפועל, וככל שיוחלט להטיל עליו עונש מאסר, המליץ כי זה ירוצה בדרך של עבודות שירות. בנוסף, המליץ להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך שנה וחצי, במהלכה ימשיך את הטיפול בקבוצה טיפולית המשכית לעוברי חוק, לצד הטלת ענישה מרתיעה בדמות מאסר מותנה ופיצוי למתלונן.

ראיות לעונש

18. במסגרת ראיותיה לעונש, הגישה המאשימה את תדפיס רישומו הפלילי של הנאשם (מע/1), ממנו עולה כי לחובתו הרשעה אחת משנת 2015 בעבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש, עליה חלה התיישנות. בגין הרשעה זו הוטלו על הנאשם מאסר מותנה וצו התחייבות להימנע מעבירה.

19. ההגנה הגישה מסמך רפואי הנוגע למצבה הרפואי של אשת הנאשם (נע/1), המלמד כי היא סובלת מסרקואידוזיס, מחלת ריאות הגורמת לרסטריקציה קשה וירידה בדיפוזיה.

20. בטיעוניה לעונש הדגישה המאשימה את החומרה הגלומה במעשיו של הנאשם, שכללו תכנון, תחכום, נחישות, חבירה לאחרים ושימוש בנשק קר. כתב האישום מגולל מסכת אירועים שנמשכה על פני שמונה ימים, במהלכם השליט הנאשם אימה על המתלונן, איים עליו במספר הזדמנויות תוך שימוש בנשק קר, סחט אותו, ולבסוף נקט כלפיו באלימות קשה שגרמה לו לנזק משמעותי. בכך פגע הנאשם פגיעה קשה בערכים מוגנים של קדושת החיים וזכותו של כל אדם על גופו וביטחונו האישי.

21. לאחר שהפנתה לפסיקה המלמדת על גישתו העונשית המחמירה של בית המשפט ביחס למי שהורשעו בעבירה של סחיטה באיומים, עתרה המאשימה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 4 ל-7 שנות מאסר בפועל, בצירוף עונשים נלווים.

22. בבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ביקשה המאשימה להביא בחשבון את עברו הפלילי של הנאשם, הכולל הרשעה בעבירת אלימות, ואת הודאתו אשר חסכה זמן שיפוטי יקר. בנתונים אלה, ביקשה המאשימה למקם את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של המתחם. לשיטתה, אין מקום לקבל את המלצת שירות המבחן ולהסתפק בהטלת ענישה שיקומית, וזאת בשל חומרת המעשים, המחייבת ענישה מחמירה ומרתיעה.

בסיכומו של דבר, ביקשה המאשימה להשית על הנאשם עונש בשליש התחתון של המתחם לו עתרה, מאסר מותנה, קנס ופיצוי בסכום משמעותי למתלונן.

23. בפתח טיעוניה לעונש טענה ההגנה כי אין לקבל את מתחם הענישה לו עותרת המאשימה, שכן הוא נוגע בדרך כלל לעבירות סחיטה באיומים המבוצעות בתוך המשפחה או על רקע חברות בארגון פשיעה. בענייננו, הגם שמדובר בתיק שנסיבותיו חמורות מאוד, סבורה הסנגורית כי יש מקום לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם. לשיטתה, לא מדובר בעבירות בעלות חומרה יתרה, המחייבות קיומן של נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן על מנת לחרוג ממתחם הענישה. תעיד על כך העובדה שבאירועים מושא ענייננו היה מעורב אדם נוסף, שבסופו של יום הוחלט שלא להעמידו לדין.

24. בהקשר זה, הפנתה הסנגורית לתסקירי שירות המבחן, המלמדים על ההליך הטיפולי המשמעותי שעבר הנאשם, במהלכו לקח אחריות אמיתית על מעשיו והביע לגביהם חרטה כנה. נאמר כי הנאשם רוצה לפצות את המתלונן בגין הנזק שגרם לו, ואף נבחן קיום הליך של צדק מאחה שלא הבשיל מסיבות שאינן תלויות בנאשם.

כשיקול נוסף לחריגה ממתחם הענישה, ביקשה ההגנה להביא בחשבון את הנזק המשמעותי שנגרם וזה שעלול להיגרם למשפחתו של הנאשם, ככל שיוטל עליו עונש מאסר מאחורי סורג ובריא. נטען כי בשל

שהותו במעצר בית בבית הוריו, חי הנאשם בנפרד מזוגתו, דבר שהשליך על מערכת היחסים בין השניים. בנוסף, נאמר כי אשת הנאשם חלתה לאחרונה והייתה מאושפזת משך תקופה ארוכה, כך שנוכחות הנאשם הכרחית לצורך גידול בנם המשותף ודאגה לפרנסת המשפחה.

25. ההגנה ביקשה להתחשב בנוסף בהודאת הנאשם, אשר הובילה לחיסכון בזמן שיפוטי יקר, ובעובדה כי בתיק זה שהה הנאשם במעצר מאחורי סורג ובריח במשך כחמישה חודשים, ולאחר מכן באיזוק אלקטרוני תקופה של עשרה חודשים.

26. בסיכומו של דבר, עתרה ב"כ הנאשם כי בית המשפט יאמץ את המלצות שירות המבחן ויחרוג לקולא מכל מתחם ענישה שייקבע.

דברו האחרון של הנאשם

27. בדברו האחרון הביע הנאשם צער על מה שקרה למתלונן ולמשפחתו ועל העוול והטראומה שנגרמו להם, באומרו כי הוא יכול לתקן את מעשיו ואת הרע שעשה. הנאשם ביקש שיתאפשר לו לחזור לחייו הרגילים. לדבריו, יש לו הרבה מה לתרום ועליו לדאוג להוריו, לאשתו ולבנו.

דין והכרעה

28. בבואו לגזור את עונשו של נאשם, על בית המשפט לפעול בהתאם לעיקרון ההלימה, המחייב קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בית המשפט נדרש, בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם להתחשב בערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת ובכלל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין.

29. עבירות הסחיטה בכוח וסחיטה באיומים בהן הורשע הנשם הן חמורות ביותר, ולא פחות חמורה מהן היא העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בית המשפט עמד לא פעם על הצורך בהחמרת הענישה על מבצעי העבירה של סחיטה, שכן לרוב נפגע העבירה חושש להתלונן בשל החשש ממימוש איומו של הסוחט. בע"פ 2048/18 פלוני נ' מדינת ישראל (14.11.2018), נאמר כי:

"כבר נקבע לגבי עבירת הסחיטה באיומים כי היא מהווה עשיית דין עצמית הפוגעת ביסודות הסדר החברתי, כמו גם במרקם חייהם ובחירותם של הנסחטים במישור האישי והכלכלי (ראו: ע"פ 1637/13 גולן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], פסקה 15 (15.7.2014)); ע"פ 5769/14 אלרואי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], פסקה 15

20.9.2015); ע"פ 2200/16 סויטאת נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], פסקה 8 (21.7.2016)). משכך, הרשעה בעבירה של סחיטה באיומים מחייבת ענישה מחמירה, אשר תעביר מסר ברור לפיו העובר עבירה זו מסתכן בשלילת חירותו לתקופה ארוכה ותעודד את קורבנות העבירה 'לשבור את קשר השתיקה' (ראו: ע"פ 6774/01 מדינת ישראל נ' אלעלווין [פורסם בנבו] (1.11.2001))."

אף עבירת האלימות בה הורשע הנאשם היא מהחמורות, נוכח כך שמדובר בחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, וככזו מחייבת ענישה מרתיעה ומשמעותית. למרבה הצער, הפכו עבירות האלימות לנגע שיש להילחם בו בכל הכוח, ותרומתו של בית המשפט למלחמה זו מתבטאת בהטלת עונשים מרתיעים ומחמירים. יפים לעניין זה דברי בית המשפט בע"פ 8892/20 **סקנדרין נ' מדינת ישראל** (6.5.2021), שם נאמר כי:

"בשורה ארוכה של פסקי דין עמד בית משפט זה על חומרתן הרבה של עבירות אלימות, ובהתאם לכך קיימת מגמת החמרה בענישה בגין עבירות אלו, במטרה להרתיע מפני ביצוען. כך אמרתי בעבר: "האלימות הגואה במקומותינו אינה גזירת-גורל ולא כורח המציאות. יש צורך לשנות את המאזן. במקום שאזרחים ישרים תמימי-דרך יקאו ויבאו, יחששו לבטחונם, יהיו אלה העבריינים האלימים - בכוח ובפועל - שאימת הדין תיפול עליהם, והם ירתעו מפני שימוש בנשק קר וחם לשם חיסול חשבונות בעשיית דין עצמית. שינוי המאזן - הסבת יראת האנשים התמימים לאימת אנשי-המדון - צריך להעשות גם באכיפה ובענישה קשה" (ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, פ"ד סו(2) 772, 798 (2013))."

עוד ראו בנדון: ע"פ 2350/14 **ג'עברי נ' מדינת ישראל** (18.1.15); ע"פ 6560/15 **נסראלדין סריס נ' מדינת ישראל** (2.5.16).

30. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע עבירות הסחיטה בהן הורשע הנאשם הם הזכות לביטחון, לכבוד ולשמירה על הקניין האישי. העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות פגעה בערכים המוגנים של הזכות לשלמות הגוף והזכות לכבוד ואוטונומיה, ואילו העבירה של החזקת סכין שלא כדין פגעה בערכים המוגנים של ביטחון הציבור ושלטון החוק.

31. בעובדות הקשורות בביצוע העבירות בענייננו, נתתי דעתי לעובדה כי בין המתלונן לנאשם אין כל היכרות מוקדמת, וכי למעשה הנאשם נרתם למשימת הסחיטה והתקיפה ללא כל מניע או מעורבות אישית.

32. בנוסף, ראיתי להתחשב בעובדה כי מעשה הסחיטה נפרש על פני שבוע ימים. תחילתו ביום 6.12.2021, כאשר נפגש הנאשם עם המתלונן וטען בפניו כי הוא חייב סכום כסף לאור, ומשהכחיש המתלונן קיומו של

חוב כאמור תקף אותו הנאשם בכך שהכה אותו מכת אגרופ באזור הצוואר ובהמשך שלף מולו סכין יפנית ואיים עליו בפגיעה שלא כדין בגופו. במהלך אותו שבוע התקשר הנאשם למתלונן טלפונית, אך הלה לא ענה לשיחות. ביום 13.12.2021 ארב הנאשם למתלונן ליד ביתו, וכשזה יצא מהבית ונכנס לרכבו, עצר הנאשם יחד עם אחר את רכבו במרכז הכביש, יצא מהרכב ודרש מהמתלונן להיכנס לרכבו. משסירב המתלונן, פתח הנאשם את דלת הנהג, ובעוד המתלונן ישוב ברכב, הכה אותו הנאשם באמצעות חפץ קשה בפניו מכה אחת בעוצמה, והמשיך ותקף אותו באגרופים בראשו ובפניו. בעוד המתלונן מנסה להתגונן מפני הנאשם, הגיע האחר מצדו השני של הרכב, משך את המתלונן אל מחוץ לרכב, הפיל אותו ובעט בו בפלג גופו העליון. הנאשם הצטרף לאחר והשניים המשיכו ותקפו בצוותא חדא את המתלונן בפלג גופו העליון וגרמו לו חבלה חמורה. הנאשם והאחר חדלו ממעשיהם רק לאחר שהמתלונן החל לצעוק, שאז הם נכנסו לרכבם ונמלטו מהמקום.

בעקבות מעשי התקיפה פונה המתלונן לבית החולים לקבלת טיפול רפואי ואושפז משך 17 ימים, במהלכם עבר שני ניתוחים מורכבים, בהרדמה כללית, שארכו מספר שעות וכללו, בין היתר, רדוקציה של השברים בפנים, תוך הכנסת פלטות וקיבוע באמצעות ברגים.

מדובר באלימות קיצונית בחומרתה, שהסבה למתלונן חבלות חמורות, שלא קדמה לה כל התגרות מצדו ואין לה למעשה כל מניע זולת בריונות, פריקת עול ואלימות לשמה. מעשים אלו מחייבים ענישה משמעותית שתציב לנאשם ולשכמותו קו ברור בין מותר לאסור ותחרוט בתודעתו את ההכרה כי מעשים מעין אלה כרוכים במחיר כבד בדמות ענישה מאחורי סורג ובריח.

33. עוד בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ראיתי להביא בחשבון את הנזקים שנגרמו למתלונן כתוצאה ממעשיו הנלוזים של הנאשם. מעובדות כתב האישום עולה כי המתלונן אושפז במרכז הרפואי לגליל מערבי בנהריה למשך 17 ימים. מדובר בפרק זמן ארוך, המלמד על חומרת הפגיעה ועוצמתה. כתוצאה ממעשיהם של הנאשם והאחר, נגרמו למתלונן שברים מרובים ומרוסקים בעצמות הפנים בצד שמאל - שבר בקשת קומפלקס זיגומה ושבר בארובת עין שמאל, וכן חתכים בפנים ובחלל הפה. בנוסף, נגרמו למתלונן שברים בצלעות 10 ו-11 מצד ימין ושפשופים וחתכים בפניו. במהלך אשפוזו עבר המתלונן שני ניתוחים מורכבים תחת הרדמה כללית, שארכו 4 ו-5 שעות בהתאמה, וכללו, בין היתר, רדוקציה של השברים בפנים, תוך הכנסת פלטות וקיבוע באמצעות ברגים. כאמור, פרק הזמן הארוך שבו היה המתלונן מאושפז וכן העובדה שנדרש לשני ניתוחים מורכבים, מעידים על עוצמת הפגיעה וחומרתה.

לצד הנזקים שנגרמו בפועל, ראיתי להתחשב גם בנזק הפוטנציאלי שעלול היה להיגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם. בשים לב לעוצמת המכות והאלימות בה נקט הנאשם יחד עם האחר, ניתן לשער על נקלה כי האירוע יכול היה להסתיים בקיפוח חיים של ממש. אין כל מקום להקל ראש בהתנהלות אלימה מעין זו או לגלות כלפיה יחס סלחני, יהו הנסיבות אשר יהיו.

34. עיון במתחמי הענישה שנקבעו בפסיקה לגבי העבירות בהן הורשע הנאשם מלמד על קיומו של מנעד רחב

של עונשים ומתחמי ענישה, בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיו האישיות של מבצעה. להלן מספר דוגמאות מהפסיקה, אף כזו המתייחסת לנסיבות שונות במקצת מעניינו.

בע"פ 357/15 **כעאבנה נ' מדינת ישראל** (6.5.2015) הורשע המערער בעבירה של סחיטה באיומים לאחר שאיים על המתלונן כי יעביר לבני משפחתו סרטון בעל תוכן מיני בו הוא מעורב במידה ולא יענה לדרישותיו הכספיות. המתלונן העביר למערער סך 50,000 ₪ ואולם משהלה המשיך לדרוש סכומי כסף גבוהים הוא פנה למשטרה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש שבין 24-48 חודשי מאסר והטיל על המערער 36 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון התערב לקולא והעמיד את עונשו של המערער על 30 חודשי מאסר, הגם שקבע כי קיימת מגמת החמרה הדרגתית בעבירות מסוג זה. יוער כי המערער באותו מקרה היה בעל עבר פלילי וכי הסחיטה נמשכה לאורך כחמשה שבועות.

בע"פ 2048/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (14.11.2018) נדון עניינו של מי שהורשע בעבירה של סחיטה באיומים. מדובר במי שסחט ממתלונן, חייל בשירות סדיר, סך של כ- 10,000 ₪ על פני תקופה של כשלושה חודשים. בית המשפט המחוזי הפנה לכך שהמערער צעיר נעדר עבר פלילי וכי תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו המליץ על ענישה מוחשית שתרוצה בעבודות שירות. לצד זאת העריך שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות התנהגות אלימה ועוברת חוק מצד המערער בעתיד. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 18-48 חודשי מאסר וגזר על המערער 22 חודשי מאסר לריצוי בפועל וכן עונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש בהדגישו כי תסקיר שירות המבחן אינו מחייב את בית המשפט. בתוך כך נאמר כי "כבר נקבע לגבי עבירת הסחיטה באיומים כי היא מהווה עשיית דין עצמית הפוגעת ביסודות הסדר החברתי, כמו גם במרקם חייהם ובחירותם של הנסחטים במישור האישי והכלכלי".

בע"פ 479/21 **תימור עטילה נ' מדינת ישראל** (26.8.2021) נדון ערעורו של מי שהורשע בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ותקיפה סתם. באותו מקרה היתה הכרות מוקדמת בין המערער למתלונן וצוין כי הרקע למעשה הנו מחלוקת סביב חסימת דרכו של המתלונן על ידי רכב המערער. המערער ריסס את המתלונן בגז פלפל, ומיד לאחר מכן דקר אותו באמצעות חפץ חד, הנחזה כסכין או דוקרן, שש דקירות בצידו השמאלי של פלג גופו העליון. המתלונן התמוטט על הקרקע, ועוברי אורח שהיו במקום הזעיקו אמבולנס. כתוצאה מהאירוע נגרמו למתלונן חבלות חמורות: שלוש דקירות באזור בית החזה ובית השחי, דקירה במותן, שתי דקירות בעכוז, קרע קטן בטחול וכוויות בעיניים. המתלונן פונה לבית החולים ואושפז במשך יומיים. בית המשפט המחוזי הטיל על המערער עונש של 28 חודשי מאסר לריצוי בפועל בצירוף עונשים נלווים. ערעור על חומרת העונש נדחה על ידי בית המשפט העליון.

בע"פ 1972/21 **טוויל נ' מדינת ישראל** (10.3.2022) נדון ערעורו של מי שדקר את המתלונן בסכין יפנית בידו, בכתפו ובגבו, וזאת על רקע סכסוך בין השניים. המתלונן הובהל לבית החולים עם חתך עמוק בידו ודקירות בכתפו, הורדם והונשם ועבר ניתוח. יצוין כי המערער באותו מקרה ביצע את המעשה זמן קצר לאחר ששחרר מריצוי עונש מאסר וכי התסקיר שנתיקן בעניינו לא היה חיובי. מצד שני מדובר במי שהורשע

על סמך הודאתו. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 34 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש בציינו כי: "לצערנו מונח בפנינו מקרה נוסף של אלימות מיותרת, כאשר ניתן היה לסיים את האירוע באופן אחר, ומבלי שקורבן העבירה נאלץ לעבור ניתוח. הדבר לא ייחשב כתגלית אם נאמר כי חברתנו הפכה לתוקפנית ואלימה יותר, וסכסוכים נפתרים לא פעם ולא פעמיים תוך שימוש בנשק קר".

בע"פ 395/22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (18.5.2022) מדובר היה במי שהורשע בסחיטה באיומים, פגיעה בפרטיות, תקיפות הגורמות חבלות של ממש ונהיגה בזמן פסילה. מעובדות כתב האישום באותו מקרה עולה כי בין המשיב למתלוננת, אישה נשואה, התנהל קשר רומנטי שארך כשנתיים, במהלכו צילם המשיב תמונות אינטימיות של המתלוננת במספר הזדמנויות. המתלוננת, אשר גילתה על אודות התמונות, מחקה אותן מהמכשיר הנייד של המשיב, ובתגובה לכך סטר המשיב למתלוננת בידו וזו החלה מדממת מאפה. בהמשך, לאחר שהחליטה המתלוננת לסיים את הקשר עם המשיב, איים הלה כי יפיץ את תמונותיה האינטימיות, יפגע בה ובבעלה ואף ירצח אותה. בהמשך לאמור, הוכה אדם שנחשד בעיני המשיב כמי שמנהל קשר רומנטי עם המתלוננת. בית המשפט המחוזי גזר על המשיב 30 חודשי מאסר בפועל, וערעורה של המדינה על קולת העונש התקבל על ידי בית המשפט העליון, שהחמיר את עונשו של המשיב והעמידו על 48 חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 8715/21 **נזרוב נ' מדינת ישראל** (19.6.2022) חזר בו המערער, בהמלצתו החד משמעית של בית המשפט העליון, מהערעור אותו הגיש על גזר דינו של בית המשפט המחוזי. באותו מקרה מדובר היה במי שהורשע בעבירה של סחיטה בכוח, חבלה חמורה, פציעה בנסיבות מחמירות, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, החזקת סכין שלא כדין ואיומים. מעובדות כתב האישום באותו עניין עולה כי הנאשם והמתלונן הכירו כשנה עובר לאירועים המתוארים בכתב האישום על רקע עבודתו של המתלונן במאפייה הסמוכה למקום מגוריו של הנאשם. במהלך היכרותם, סייע המתלונן לנאשם במספר הזדמנויות על רקע מצבו הכלכלי הקשה, בכך שהעביר לו סכומי כסף קטנים וסיגריות. בשלב מסוים, סירב המתלונן להיענות לדרישות הנאשם להעביר לו כספים נוספים או סיגריות. בעקבות כך, נכנס הנאשם אל המאפייה בעת שהמתלונן עבד במקום כאשר הוא מצויד בסכין. הנאשם ניגש אל המתלונן, הניף את הסכין לעברו ובתגובה הבטיח המתלונן לנאשם, בפחדו הימנו, כי ייתן לו כסף. ימים ספורים לאחר מכן הגיע הנאשם לביתו של המתלונן כשהוא מצויד באולר ובסכין מטבח. במטרה להניע את המתלונן לשלם לו כספים, דחף אותו הנאשם והפילו על המיטה שהייתה במקום, דקר אותו בירך שמאל ואיים עליו באמצעות סכין המטבח. בהמשך, תקף הנאשם את המתלונן באמצעות האולר, עד שהמתלונן הציע לנאשם כי השניים ילכו יחדיו לכספומט כדי למשוך כסף. כשעמד המתלונן בפתח ביתו, תקף אותו הנאשם במכת מרפק לעינו והנאשם התמוטט שוב. בסופו של דבר, ניגש המתלונן בלוויית הנאשם לכספומט, שם משך מחשבונו סכום של 400 ש"ח, אותם העביר לנאשם. בעקבות מעשיו של הנאשם, אושפז המתלונן בבית החולים משך שבוע ימים ונזקק לניתוח שחזור של רצפת ארובת העין. בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם, בעל עבר פלילי החובק 11 הרשעות קודמות, 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל בצירוף עונשים נלווים. המערער חזר בו כאמור מערעורו בהמלצת בית המשפט העליון.

35. בשים לב לערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות בענייננו, נסיבות ביצוען, לרבות הפגיעה הקשה שהן הסבו למתלונן, המתבטאת בין היתר באשפוזו למשך שבועיים והיזקקותו לשני ניתוחים מורכבים וקשים, ולנוכח מדיניות הענישה הנוהגת בכגון דא, אני קובע כי מתחם העונש ההולם נע בין 36 ל-60 חודשי מאסר.

גזירת העונש

36. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם, נתתי דעתי להודאתו בשלב מוקדם של ההליך, המגלמת נטילת אחריות מצדו על מעשיו.

בנוסף, הבאתי בחשבון כי מדובר במי שעברו אינו מכביד, שכן לחובתו הרשעה קודמת אחת שהתיישנה זה מכבר. מדובר אמנם בעבירת אלימות (תקיפה הגורמת חבלה של ממש), אך בגינה לא ריצה הנאשם מאסר בפועל.

בחנתי את תסקירי שירות המבחן שהוגשו בענייניו של הנאשם, המעידים כי הלה מצר על מעשיו וכי החל בהליך שיקומי המצוי בשלביו המוקדמים. אין בידי לקבל את טענת הסנגורית כי יש בנסיבות העניין כדי להצדיק חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם. סעיף 40ד(א) לחוק העונשין קובע כי מקום בו בית המשפט מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן. סעיף 40ד(ב) מורה כי בית המשפט לא יחרוג ממתחם העונש ההולם במקרים בהם "מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם בעלי חומרה יתרה", אולם אין בכך כדי לשלול כליל את אפשרות החריגה מהמתחם מקום בו קיימות "נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן".

מבלי להכריע בשאלה באם מעשי העבירה ואשמו של הנאשם במקרה דידן הם בעלי חומרה יתרה, במידה המונעת חריגה ממתחם העונש ההולם, אני סבור כי אין מקום לחריגה המבוקשת. תנאי לחריגה כאמור הוא קיומם של התנאים אותם מציב סעיף 40ד(א) לחוק העונשין. מדובר במקרים בהם הליך השיקום הסתיים בהצלחה או שקיים סיכוי של ממש כי הנאשם ישתקם, כאשר השיקולים המרכזיים שנבחנים בהקשר זה הם: המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם, השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים, אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגותו ובדרך החשיבה והבעת חרטה כנה על מעשיו והפגנת אמפתיה כלפי נפגע העבירה (ראו ע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל** (18.4.2018)). תסקירו האחרון של שירות המבחן אינו קובע באופן חד משמעי כי סיכוי השיקום של הנאשם הם גבוהים. נאמר כי הנאשם מצוי בעיצומו של תהליך שיקומי, במהלכו הוא עורך התבוננות פנימית מעמיקה בכשלויו וחשבון נפש. עוד צוין כי חלה התקדמות חיובית באותו תהליך שיקומי, אך לא נאמר כי סיכוי הצלחתו טובים וכי הנאשם עבר תהליכים מעמיקים ומשמעותיים שהובילו אותו למקום אחר וקירבו אותו לשיקום מלא ומוצלח. עם כל הרצון הטוב, העובדה שהנאשם מביע רצון לעבור הליך שיקומי ומגלה אמפתיה כלפי המתלונן, אין בה כדי להצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם, השמורה למקרים מיוחדים ולנסיבות שאינן מתקיימות בענייננו.

לכך אוסיף כי השיקולים המנחים את בית המשפט בבואו לגזור את עונשו של נאשם העומד בפניו אינם חופפים בהכרח את השיקולים הנבחנים על ידי שירות המבחן (ע"פ 8283/10 פלוני נ' מדינת ישראל (2.3.2011)). בית המשפט העליון קבע לא אחת כי האינטרס השיקומי אינו חזות הכל כאשר לצדו ניצבים שיקולים חשובים לא פחות, ובכללם עקרונות הגמול וההרתעה (ראו לדוגמה: ע"פ 8404/11 אסיאטוב נ' מדינת ישראל (12.6.2012)).

37. בשים לב להודאתו של הנאשם, לעובדה כי מדובר במי שלחובתו עבר פלילי שאינו מכביד ובהתחשב באמור בתסקירי שירות המבחן ובנסיבות חייו של הנאשם, אני סבור כי יש לגזור את עונשו בתחתית המתחם שנקבע לגביו, כאמור לעיל.

38. סיכומי של דבר, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 26.12.2021 ועד ליום 7.4.2022.

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים עבירת סחיטה או עבירת אלימות מסוג פשע וירשע בגין אחת מהן.

ג. 4 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים כל עבירת אלימות מסוג עוון או החזקת סכין שלא כדין וירשע בגין אחת מהן.

ד. פיצוי למתלונן בסך 15,000 ש"ח, שישולם באמצעות המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, ב-10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים על סך 1,500 ש"ח כל אחד. השיעור הראשון ישולם ביום 1.5.2023 ויתר התשלומים ב-1 לכל חודש עוקב. היה ואחד התשלומים לא ישולם במלואו או במועדו, יעמוד כל הפיצוי לפירעון מיידי בתוספת ריבית פיגורים.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי מאסרו ביום 1.5.2023 בשעה 8:00 בבית מעצר קישון כשבידו תעודה מזהה. עד לתחילת מאסרו ימשיכו לחול עליו התנאים המגבילים החלים עליו כיום.

נוכח האמור בתסקירי שירות המבחן והצהרתו של הנאשם כי הוא מעוניין בהליך שיקומי, יבחנו רשויות שב"ס בחיוב שילובו בהליך כאמור במסגרת בית הכלא, ככל שיימצא מתאים לכך וימשיך לגלות רצון בהליך כאמור.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ' אדר תשפ"ג, 13 מרץ 2023, במעמד הנוכחים.